

Karlskoga kommun
kommun@karlskoga.se

Rektorn vid Sandviksskolan
margareta.birgersson@karlskoga.se

Beslut för grundskola med särskoleelever

efter tillsyn i Sandviksskolan
i Karlskoga kommun

Tillsyn i Sandviksskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Karlskoga kommun under hösten 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Sandviksskolan besöktes av Skolinspektionen den 4 och 5 september 2012.

Fakta om skolan

Sandviksskolans verksamhet omfattar förskoleklass, fritidshem, grundsärskola årskurs 1–6 och grundskola årskurs 1–6. Skolan leds av en rektor som ansvarar för samtliga verksamheter. Läsåret 2012–2013 har Sandviksskolan 56 elever inskrivna i förskoleklass, 16 elever i grundsärskolan och 280 elever i grundskolan. Sandviksskolan består av en tvåparallellig grundskola, där klasserna är åldershomogena, och grundsärskola med tre åldersheterogena klasser. Fritidshemsverksamheten inspekteras på kommunövergripande nivå och beskrivs och bedöms i särskilt verksamhetsbeslut.

I samband med inspektionen har skolan lämnat en sammanställning av kunskapsresultaten för år 2012 i svenska och matematik för årskurs 3 och i samtliga ämnen i årskurs 6. Sammantaget visar resultaten för årskurs 3 att det finns elever som inte nått målen för ämnena svenska/ svenska som andraspråk. För årskurs sex framgår att inte alla elever nått målen i ämnena engelska, matematik, naturorienterande och samhällsorienterande ämnen samt svenska/ svenska som andraspråk.

Helhetsbedömning

Sandviksskolan arbetar för att skapa en trygg miljö som stöd för elevernas lärande. Skolan behöver dock förbättra arbetet med att följa upp såväl kunskapsresultat som arbetet med elevernas ansvar och inflytande. I skolans arbete med att stödja elevernas lärande behöver skolan förbättra arbetet med att på skolnivå analysera kunskapsresultaten för att kunna vidta åtgärder för förbättring. Skolan behöver även vidareutveckla arbetet med elevernas ansvar och inflytande och se till att eleverna får ta ansvar och utöva inflytande över undervisningen.

Rektorn på Sandviksskolan måste vidare se till att utbildningen i grundsärskolan följer skollagens krav och att skolans kvalitetsarbete omfattar grundsärskolans verksamhet. Rektorn måste se till att lärarnas undervisning utgår från Läroplan och kursplaner för grundsärskolan 2011 samt att eleverna ges möjlighet att delta i skolans forum för samråd.

Resultatet av skolans värdegrundsarbete visar att de allra flesta eleverna känner sig trygga på skolan samt trivs med de vuxna. Skolan följer upp de elever som har känt sig kränkta och likabehandlingsteamet utreder dessa ärenden.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal områden som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Karlskoga kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 29 januari 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Karlskoga kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Kommunen måste säkerställa att rektorn ser till att undervisningen i grundskolan utgår från och omfattar läroplanens och kursplanernas krav.

Motivering

För varje skolform gäller en läroplan som utgår från bestämmelserna i skollagen. Läroplanen anger utbildningens värdegrund och uppdrag. Den anger också mål och riktlinjer för utbildningen.

- Lärarna som undervisar i grundskolan har fått information om läroplanen för grundskolan 2011. Rektorn har dock inte organiserat verksamheten så att lärarna getts förutsättningar att planera undervisningen enligt den nya läroplanen/ kursplanerna. Detta måste åtgärdas.

Författning

1 kap. 11 § skollagen

Läroplanen för grundskolan 2011

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Karlskoga kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Kommunen måste säkerställa att rektorn ser till att eleverna i grundskolan och grundskolan har ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.
- Kommunen måste säkerställa att rektorn ser till att det vid skolenheten finns ett eller flera forum för samråd med eleverna i grundskolan.

Motivering

Av läroplanen framgår att eleverna ska ges ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Av skollagen framgår vidare att det vid skolenheten ska finnas ett eller flera forum för samråd med eleverna.

Av intervjuer framgår att rektor och lärare inte kan beskriva på vilka sätt och i vilken omfattning eleverna i grundskolan och grundsärskolan ges ett reellt inflytande över arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Hur lärarna arbetar med att ge eleverna inflytande i undervisningen framgår inte heller av skolans dokumentation och följs inte upp av rektorn. Vidare deltar inte elever i grundsärskolan i skolans forum för samråd.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att detta måste åtgärdas.

Författning

4 kap. 9 § skollagen samt Lgr 11 och Läroplan för grundsärskolan 2011, avsnitt 1, Rättigheter och skyldigheter, avsnitt 2.3 och avsnitt 2.8

4 kap. 13 § skollagen

Särskilt stöd

Bedömning

Karlskoga kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Kommunen måste säkerställa att rektor ser till att åtgärdsprogrammen uppfyller författningarnas krav.
- Kommunen måste säkerställa att rektor fattar beslut om anpassad studiegång enligt författningarnas krav.

Motivering

Av skollagen framgår att åtgärdsprogram beslutas av rektorn. Rektor kan dock delegera denna beslutanderätt, förutom i de fall stödet innebär särskild undervisningsgrupp/enskild undervisning eller anpassad studiegång. Av beslutet om åtgärdsprogram ska det tydligt framgå information om vårdnadshavarnas rätt att överklaga beslutet till Skolväsendets överklagandenämnd (besvärshänvisning). Beslutet om att utarbeta åtgärdsprogram måste utformas så att det tydligt framgår att själva åtgärdsprogrammet är en del av beslutet. Av skollagen framgår vidare att om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar får ett beslut om särskilt stöd innebära avvikelser från timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång).

I tillsynen av de nya rutiner för åtgärdsprogram som Sandviksskolan håller på att utarbeta framgår att rektor, efter en utredning, ska fatta beslut om särskilt stöd samt om ett åtgärdsprogram ska upprättas eller inte. Beslutet om att utarbeta ett åtgärdsprogram skrivs under av rektor och innehåller information till föräldrarna om att beslutet kan överklagas. Därefter utarbetas ett åtgärdsprogram av elevens lärare. Av beslut om anpassad studiegång som Skolinspektionen tagit del av framgår inte om elevens undervisning avviker från timplan eller från något ämne eller mål som gäller för utbildningen (anpassad studiegång). Det saknas även motivering till beslutet.

Skolinspektionen bedömer att det beslut som rektor fattar om att ett åtgärdsprogram ska utarbetas inte är det formella beslutet om åtgärdsprogram som avses i bestämmelsen. Eftersom besvärshänvisningen är kopplad till det separerade beslutet om att upprätta åtgärdsprogrammet, finns också en risk att elevens vårdnadshavare inte uppfattar att det är själva åtgärdsprogrammet som de har möjlighet att överklaga.

Skolinspektionen bedömer vidare att det finns brister i rektors beslut om anpassad studiegång.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att detta måste åtgärdas.

Författning

3 kap. 9 och 12 §§ skollagen

28 kap. 16 § skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Karlskoga kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Kommunen måste se till att rektorn tar ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning, utvärdering och utveckling av utbildningen.

Motivering

Enligt skollagen ska rektor ansvara för att det inom skolenheten genomförs ett systematiskt kvalitetsarbete, där planering, uppföljning och utveckling av utbildningen sker under medverkan av lärare och elever. Skolenhetens systematiska kvalitetsarbete ska dokumenteras.

Skolan saknar uppföljning och utvärdering av grundsärskolans kunskapsresultat i förhållande till nationella mål och kunskapskrav samt av värdegrundsarbetet. Detta leder till att det saknas underlag för planering, uppföljning och utvärdering av utbildningen inom dessa områden.

För grundskolan finns kunskapsresultat samt prognoser för förväntad måluppfyllelse sammanställda på skolnivå sedan våren 2012. Skolan har analyserat dessa resultat på individnivå, men inte utifrån ett skolperspektiv. Skolan har inte heller redovisat några åtgärder på skolnivå för att förbättra resultaten.

Sammanfattningsvis behöver skolans kvalitetsarbete och dess dokumentation följa författningarnas krav.

Författning

4 kap. 4–6 §§ skollagen samt Lgr 11 och Läroplan för grundsärskolan 2011, avsnitt 2.8

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Karlskoga kommun en anmärkning.

Ledningsstruktur och organisering av utbildningen

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Ledningsstruktur och organisering av utbildningen.

- Det är inte tydligt i vilka fall, och till vem, rektorn har överlåtit enskilda ledningsuppgifter eller beslutsbefogenheter.

Motivering

Av skollagen framgår att det ska vara tydligt i vilka fall, och till vem, rektorn har överlåtit enskilda ledningsuppgifter eller beslutsbefogenheter.

Rektor har tidigare överlåtit sin beslutanderätt för åtgärdsprogrammen till lärarna. Vid tiden för Skolinspektionens tillsyn höll skolan på att omarbeta sina rutiner för beslut av åtgärdsprogram. Denna rutin var dock inte implementerad i lärargruppen.

Detta måste åtgärdas så att det är tydligt för alla vem som beslutar om en elevs åtgärdsprogram.

Skolinspektionen förutsätter att Karlskoga kommun åtgärdar bristen, varför ingen redogörelse av åtgärderna behöver lämnas till Skolinspektionen.

Författning

2 kap. 10 § skollagen

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro**Bedömning**

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Eleverna i förskoleklassen ges inte modersmålsstöd i enlighet med författningarna

Motivering

Av skollagen framgår att förskoleklassen ska medverka till att elever med annat modersmål än svenska ska få möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål.

Eleverna i förskoleklassen ges modersmålsundervisning om föräldern har sökt modersmålsundervisning. Modersmålsundervisning erbjuds i de språk som Karlskoga kommun har modersmåls lärare i.

Skolinspektionen bedömer att samtliga barn i förskoleklassen med annat modersmål än svenska måste ges möjlighet att utveckla sitt modersmål genom att arbetssätt, arbetsmiljö och material anpassas efter elevernas behov.

Skolinspektionen förutsätter att Karlskoga kommun åtgärdar bristen, varför ingen redogörelse av åtgärderna behöver lämnas till Skolinspektionen.

Författning

9 kap. 10 § skollagen

I ärendets slutliga handläggning har utredarna Mikael Ejerblom och Yvonne Hoffmann deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Gunnar Olausson
Enhetschef

Lena Stadler
Utredare/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).